«Διεθνείς μουσικές ημέρες» της Θεσσαλονίκης

ΠΛΟΥΣΙΟ για άλλη μια φορά το πρόγραμμα στης «Διεθνείς μουσικές ημέρες της Θεσσαλονίκης», θεσμός που ίδρυσε και οργανώνει κάθε χρόνο η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης. Ένας θεσμός εκδηλώσεων «μουσικής δωματίου» (ο μόνος από είδος του στη χώρα μας), που καταφθάνει πάρα πολύ και 15 χρόνια να φιλοξενεί καλλιτέχνες απ' όλο τον κόσμο, συμβάλλοντας έτσι αποφασιστικά στην ανάπτυξη της ψυχής μουσικής ζωής της Βόρειας Ελλάδας. Όχι μόνον της Θεσσαλονίκης, αλλά και άλλων πόλεων του Βορρά, που η ΔΕΘ αποφάσισε να διαμπερισθούν στον κύκλο των συναυλιών της: Θαυμάσια ιδέα, που θέλουμε να ελπίζουμε ότι θα στηρίξει να μιμηθεί η υπερφίαλη Αθήνα.

Φέτος, παράλληλα με τη δυτική «μουσική δωματίου», η Θεσσαλονίκη είχε την ευκαιρία να έρθει σε επαφή με την κλασική και λαϊκή μουσική της Κίνας. Να γνωρίσει σε ζωντανή εκτέλεση, μουσική πάνω σε άλλες κλίμακες, άλλα μουσικά όργανα και προπαντός με άλλο ύφος και «είδος» από αυτό της δυτικής μουσικής.

Τρία τρίο για πιάνο - βιολί - τσέλο: της Ρεμπέκα Κλάρκε (1886—1979), του Τσαρλς Άιβς (1874—1954) και του Μπραμς, έργο 8 σε σι μείζ. είχε το πρόγραμμα του «Τρίο Κλεμέντι». Εμφανώς αδύνατα —μουσικά, ηχητικά και τεχνικά— τα δυο έγχορδα σε σύγκριση με την πιανίστα του συγκροτήματος, που ό,τι και αν έκανε, όπως και αν έπαιζε, υπερείχε πάντα, το «Τρίο Κλεμέντι» άφησε πολλά ερωτηματικά. Απ' το θαυμάσιο έργο του Άιβς δεν έμεινε παρά μια ωχρή εικόνα του. Και ο Μπραμς μόνον ως μαθητική εκτέλεση μπορεί να θεωρηθεί (8.5.84).

ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ, αντίθετα, το γνήσιο «Τρίο Άυρα» (Ζυλ Ανρύ, βιολί, Αντουάν Λαντρέτ, τσέλο, Υβ Ανρύ, πιάνο) μας αποζημίωσε χαρίζοντάς μας μια αξέχαστη μουσική εμπειρία. Εδώ έχουμε ένα συγκρότημα υψηλής στάθμης, με προδιαγραφές υψηλής ποιότητας τεχνική και μουσική ευαισθησία, που

Του ΦΟΙΒΟΥ ΑΝΩΓΕΙΑΝΑΚΗ

εγγυάται για οποιαδήποτε προσέγγιση μουσικής εποχής και προσωπικού ύφους. Αυτό άλλωστε απέδειξε η επιλογή αλλά και η ερμηνεία —δεν λέμε εκτέλεση— του προγράμματος: Π. Σιορτίνο, «Η έβδομη εποχή». Ραβέλ, Τρίο σε λα έλ., Σούμπερτ, Τρίο, έργο 100 σε μι ύφ. μείζ. Ερμηνεία, που πέρα από τη μουσική απόλαυση ήταν ταυτόχρονα και ένα πολύτιμο μάθημα ύφους «μουσικής δωματίου» με χαρακτηριστικά παραδείγματα το τρίπτυχο: «έβδομη εποχή», έργο νεοκλασικής γραφής με ήπια, πειστικά εκφραστικά μέσα, του ιδιότυπο Ραβέλ και τον ρομαντικό Σούμπερτ.

Δυναμική, αλλά σε αυστηρά «κλασικά» μέτρα, η παρουσίαση της «Έβδομης εποχής». Με γαλατική ευγένεια και συγκινητική φροντίδα για τις λεπτομέρειες του χρώματος και των λεπτότατων αντιθέσεων στο τρίο του Ραβέλ. Και, τέλος, μουσική αποθέωση —δεν υπερβάλλουμε— του ανάλαφρου επαιχνιδιού, της τεχνικής που μεταμορφώνεται σε μουσική, της έννοιας ήχητ ως ανεπανάληπτη εκτέλεση μελωδίας στα τρία όργανα πιάνο - βιολί - τσέλο (10.5.84).

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΠΟΜΕΝΕΣ δυο συναυλίες, με Έλληνες καλλιτέχνες, σημειώνουμε το ντουό Στάθης Κιοσόγλου, κλαρινέτο, και Βίκυ Στυλιανού, πιάνο. Ευπρεπής δουλειά, με πνεύμα μουσικής δωματίου, καθαρή (γενικά) τεχνική και εκφραστική σύμπνοια (12.5.84).

Για τη συνεργασία Ρίκας Καταρτζή και Ντόρις Καρπούζη, πιάνο για τέσσερα χέρια, δεν μπορούμε δυστυχώς να πούμε τίποτα. Η έλλειψη συγχρονισμού, ηχητική ισορροπίας και κάποιας έστω πλαστικότητας στη φράση δεν αφήνουν περιθώρια σχολιασμού (12.5.84).

Δεν αρνούμεθα ότι, ο εικοσιπεντάχρονος πιανίστας Φιλήμων Γκιωνάλης διαθέτει προσόντα. Ο τρόπος, ωστόσο, με τον οποίο θέλει να τα προβάλλει: απ' τη μια μεριά επιθετικότητα και από την άλλη υπότονικό παίξιμο, εκφραστικότητα ή τέλεια αδιαφορία, καμιά προσπάθεια καλλιέργειας του ήχου κ.ά., δε νομίζουμε ότι τον βοηθούν. Σημειώνουμε ακόμα ότι, ένας νέος πιανίστας δεν μπορεί να παίζει ένα ολόκληρο ρεσιτάλ εαπό μέσα», με τα έργα δηλαδή πάνω στο αναλόγιο και μια κοπέλα δίπλα να του γυρίζει τα φύλλα (11.5.84).

Το ντούο Παναγιώτης Δράκος, φλάουτο, και Μαρία Ευστρατιάδου, πιάνο, θα μπορούσε ασφαλώς να είχε καλύτερη τύχη αν η Ευστρατιάδου άφηνε του εαυτόν της να παίξει ελεύθερα, με τον ανάλογο δηλαδή (σε ένταση και έκφραση) ήχο του φλάουτου. Ο «φόβος» της να μην ενοχλήσει το συνεργάτη της, αφαίρεσε το βασικό στοιχείο της «μουσικής δωματίου»: την ισότιμη (ηχητικά και εκφραστικά) παρεία των δυο οργάνων. Κρίμα. (11.5.84).

Όλες οι συναυλίες δόθηκαν στην αίθουσα «Αιμιλίος Ριάδης» στο χώρο της ΔΕΘ, ανακαινισμένη φέτος και με καλύτερη ακουστική. Ενοχλητικός ήταν μόνον ο φωτισμός για τον σκοπό, κάτι που εύκολα μπορεί να διορθωθεί.